

Deklarace k rozvoji rodinného podnikání – česká verze

Zástupci malých a středních podniků a živnostníků České republiky a Slovenské republiky s podporou významných univerzit a státních institucí předkládají tuto deklaráci orgánům státní správy, podnikatelskému prostředí, politickým stranám a veřejnosti. Její text navazuje na výstupy provedených průzkumů, na ověřené zkušenosti z dalších zemí a dlouhodobé aktivity v oblasti poznání a pojmenování specifík rodinného podnikání.

Rodinné podnikání se v našich zemích postupně rozvinulo do pozice nejvýznamnějšího segmentu národního hospodářství. Více jak 60 % těchto dnes úspěšných rodinných podniků bylo založeno v 90. letech minulého století. Rostly díky odhodlání, pracovitosti, inovacím a investicím zakladatelů. 30 let vývoje této formy podnikání ukazuje, že české a slovenské rodinné podniky a živnostníci nabyli na síle. Jsou zdrženliví při svém zadlužování, čímž se stali odolnější vůči krizím. Jsou stabilizátorem ekonomiky v regionech, významnými zaměstnavateli, nositeli příznivé firemní kultury a četnými podnikatelskými vzory. Udržují národní tradice, vykrývají potřebné oblasti služeb pro občany, zisk reinvestují zpět do rozvoje firem, dodržují zásady sociální a společenské odpovědnosti a udržitelnosti. Tím se stali motorem zaměstnanosti a rozvoje podnikání ve všech našich regionech.

V této dekádě dochází k předávání vedení a vlastnictví z generace zakladatelů na první generaci rodinných nástupců. Je to projekt, který mohou doprovázet konflikty, změny organizační struktury, změny právní formy podnikání, expanze na nové trhy, inovace technologií atd. Stabilita rodinných vztahů je nejvíce ohrožena právě v době tohoto procesu mezigeneračního předávání. Pokud rodinní příslušníci, ale i zaměstnanci, zákazníci, dodavatelé a další stakeholderi toto období dobře zvládnou, je předpoklad, že se budou zakořeněné výhody rodinného podnikání dále v našich regionech rozvíjet. V opačném případě hrozí rozprodání nebo zánik tohoto národního bohatství, ztráta kontinuity v mnoha činnostech a ztráta podnikatelského potenciálu nové generace vyrůstající „v podnikatelském inkubátoru“ vedle obchodně aktivních rodičů.

Vyzýváme vlády našich zemí, aby v dalším období programově podporovaly další rozvoj rodinného podnikání, především:

- Podporovat investice a udržitelnost rodinných podniků jako tahounů hospodářství a v současnosti především z covidové krize.
- Podporovat motivaci majitelů rodinných podniků, aby vlastní zdroje reinvestovali především do rozvoje svých podniků.
- Podporovat expanzi podnikání, a to i do zahraničí, především na trhy EU.
- Rozvíjet dostupnost celoživotního vzdělávání a poradenství k rodinnému podnikání pro nástupce či zaměstnance rodinných firem s cílem úspěšného mezigeneračního předávání stávajících rodinných podniků a zakládání dalších rodinných podniků a živností.
- Propagovat výhody rodinného podnikání a prezentovat uznání jejich významnosti pro celou společnost včetně jejich důležité sociální role.
- V souvislosti s ukotvením definice rodinných podniků a jejich činnosti v ČR a SR podpořit s tím související úpravy stávající legislativy.

Finance a energii vloženou do jejich podpory budou rodinné firmy vracet zpět do našeho hospodářství díky spojení rodin majitelů s našimi regiony a republikami.

Zástupci AMSP ČR a SAMP shodně prohlašují, že v naplnění těchto záměrů budou vládám ČR a SR vždy nápomocni a budou plně spolupracovat s vládními, samosprávnými i mimovládními organizacemi. V rodinném podnikání shodně vidíme perspektivu a budoucnost našich zemí.

Deklarácia k rozvoju rodinného podnikania – slovenská verzia

Zástupcovia malých a stredných podnikov a živnostníkov Českej republiky a Slovenskej republiky s podporou významných univerzít a štátnych inštitúcií, predkladajú túto deklaráciu orgánom štátnej správy, podnikateľskému prostrediu, politickým stranám a verejnosti. Jej text nadväzuje na výstupy vykonaných prieskumov, na overené skúsenosti z iných krajín a dlhodobé aktivity v oblasti poznania a pomenovanie špecifík rodinného podnikania.

Rodinné podnikanie sa v našich krajinách postupne rozvinulo do pozície najvýznamnejšieho segmentu národného hospodárstva. Viac ako 60% týchto dnes úspešných rodinných podnikov bolo založených v 90. rokoch minulého storočia. Rástli vďaka odhodlaniu, pracovitosti, inováciám a investíciám zakladateľov. 30 rokov vývoja tejto formy podnikania ukazuje, že české a slovenských rodinné podniky a živnostníci nadobudli na sile. Sú zdržanliví pri svojom zadlžovaní, čím sa stali odolnejším voči krízam. Sú stabilizátorom ekonomiky v regiónoch, významnými zamestnávateľmi, nositeľmi priaznivej firemnej kultúry a častým podnikateľským vzorom. Udržujú národné tradície, vykrývajú potrebné oblasti služieb pre občanov, zisk reinvestujú späť do rozvoja firiem, dodržiavajú zásady sociálnej a spoločenskej zodpovednosti a udržateľnosti. Tým sa stali motorom zamestnanosti a rozvoja podnikania vo všetkých našich regiónoch.

V tejto dekáde dochádza k odovzdávaniu vedenia a vlastníctva z generácie zakladateľov na prvú generáciu rodinných nástupcov. Je to projekt, ktorý môžu sprevádzať konflikty, zmeny organizačnej štruktúry, zmeny právnej formy podnikania, expanzie na nové trhy, inovácie technológií atď. Stabilita rodinných vzťahov je najviac ohrozená práve v čase tohto procesu medzigeneračného odovzdávania. Ak rodinní príslušníci, ale aj zamestnanci, zákazníci, dodávatelia a ďalší stakeholderi toto obdobie dobre zvládnu, je predpoklad, že sa budú zakorenené výhody rodinného podnikania v našich regiónoch ďalej rozvíjať. V opačnom prípade hrozí rozpredanie alebo zánik tohto národného bohatstva, strata kontinuity v mnohých činnostiach a strata podnikateľského potenciálu novej generácie, vyrastajúcej „v podnikateľskom inkubátore“ vedľa obchodne aktívnych rodičov.

Vyzývame vlády našich krajín, aby v ďalšom období programovo podporovali ďalší rozvoj rodinného podnikania, predovšetkým:

- Podporovať investície a udržateľnosť rodinných podnikov ako ťahúňov hospodárstva a v súčasnosti predovšetkým z covidové krízy.
- Podporovať motiváciu majiteľov rodinných podnikov, aby vlastné zdroje reinvestovali predovšetkým do rozvoja svojich podnikov.
- Podporovať expanziu podnikania, a to aj do zahraničia, predovšetkým na trhy EÚ.
- Rozvíjať dostupnosť celoživotného vzdelávania a poradenstva k rodinnému podnikaniu pre nástupcov či zamestnancov rodinných firiem s cieľom úspešného medzigeneračného odovzdávania existujúcich rodinných podnikov a zakladanie ďalších rodinných podnikov a živností.

- Propagovať výhody rodinného podnikania a prezentovať uznanie ich významnosti pre celú spoločnosť vrátane ich dôležitej sociálnej role.
- V súvislosti s ukotvením definície rodinných podnikov a ich činností v ČR a SR podporiť s tým súvisiace úpravy existujúcej legislatívy.

Financie a energiu vloženú do ich podpory budú rodinné firmy vracať späť do nášho hospodárstva vďaka spojeniu rodín majiteľov s našimi regiónmi a republikami.

Zástupcovia AMSP ČR a SAMP zhodne vyhlasujú, že v naplnení týchto zámerov budú vládam SR a ČR vždy nápomocní a budú plne spolupracovať s vládnyimi, územno-správnymi aj mimovládnyimi organizáciami. V rodinnom podnikaní zhodne vidíme perspektívu a budúcnosť našich krajín.

V Praze dne 21. 9. 2021

ASOCIACE MALÝCH A STŘEDNÍCH
PODNIKŮ A ŽIVNOSTNÍKŮ ČR
Sokolovská 100/94, 186 00 Praha 8
IČ. 26547783

Ing. Libor Musil
Místopředseda představenstva
Asociace malých a středních podniků
a živnostníků ČR (AMSP ČR)

V Bratislavě dne 21. 9. 2021

Slovenská asociácia
malých a stredných podnikov a živnostníkov
Drieňová 37, 821 02 Bratislava
Tel: +421918655134
DIČ: 2021894171 IČO: 36065161

Ing. Vladimír Sirotko, CSc.
Prezident
Slovenská asociácia malých a stredných
podnikov a živnostníkov SR (SAMP)